

Jul paa

Nordbornholm

Uddeles gennem Postvæsenet til hvert Hjem i Allinge-Sandvig, Tejn, Olsker, Rø og Vang

1943

Tirsdag den 14. December

31. Aargang

Nu er det Jul igen...

Atter i Aar er Juletræerne rejst paa Torvene i Allinge og Sandvig, hvor de hver Aften lyser festligt op og minder os om, at Julens store Højtid nærmer sig med hastige Skridt.

Oppe i Skoven har de staaet i mange Aar og vokset sig store og smukke. Fra den dystre Skovensomhed er de hentet ned til Byen for at lyse op og minde os om alle dem, der lever paa Livets Skyggeside, de ensomme gamle, de mange Familier i trange Kaar og Børnene, hvis undrende Øjne spejler sig i Lysene og tænder Forventningens Festglæde.

I Modsætning til de mange smaa Juletræer i vore Stuer, som blot enkelte Aftener i Lysenes Glans samler Julens Stemning, tændes Byens store Juletræ i god Tid for at minde os om, at det nu er Tiden at gøre vore Juleindkøb hos Købmand, Bager, Slagter og Gartner. Det skal ogsaa hjælpe os til at tænke over, at der er mange Mennesker, hvem Tanken om Julegaver, Julemad, Lys og Fest blot er en Kilde til Bitterhed og Sorg, da de gennem lang Arbejdsløshed og trange Kaar mangler Evnen til at skabe Glæde indenfor deres kære Kreds. Byens store Juletræ skal minde os om de mange smaa Hjem i de trange Stuer, den store

Børneflokk, som vanskeligt lader sig mætte — minde os om at ogsaa Børnene skal have en glad Jul.

Lad os tænke paa det, naar vi ser Julens Træ, og lægge vort Bidrag i de anbragte Bøsser, for efter Evne at være med til at sprede Juleglæde paa Aarets største Festdag.

Fridtjof Bøn

Niels Jørn lodser

Fridtjof Bøn har i »Hjemstavns Billeder« tegnet et godt Billede af Allinge i første Halvdel af forrige Aarhundrede. Strandinger forekom i de Tider langt oftere end nu, særlig her paa Nordkysten, og der skumledes over, at alt vistnok ikke gik rigtig til; men Beretningerne om, at Bornholme i de Tider lokkede Skibene ind til den farlige Kyst, er stærkt overdrevne, og denne Skitse er sikkert kun bygget over en Sømandsende.

Skolebygningen var fra forrige Aarhundrede. Tykke, fugtige Mure, smaa blyndfattede Ruder, hvorigennem Lyset sparsomt faldt ind i det lange, lave Rum, Skolestuen, som syntes endnu lavere med det svære Bjælkeloft ludende tungt ned over sig. Den store røde Kakkellov stod midt i Stuen — ud til begge Sider fra den de lange, hvidslidte Skoleborde, og det høje Kateter henne midt for den ene Væg, hvor Skolens to Landkort hang i stadig Halvmørke — det eneste man kunde skimte af dem, var det kæmpemæssige »Wandkarte« henne i det ene Hjørne. De fiffigste blandt os troede, at det maatte være et »Sjokort«. Der gik en smal Gang mellem Bordene fra Kateteret ned til Døren. Paa den ene Side af denne Vej sad Pibiana, Horrana paa den anden.

Det var en Dag hen i Begyndelsen af Foraaret, lige i det Aar,

hvor Jens Lars's Nicolaj og jeg gik til Præsten.

Vi to blev derfor sat til at læse med de andre Bælla, det vil sige ældste Klasse, som sad paa de øverste Bænke oppe ved Kateteret — yngste sad paa de bagerste Bænke nede ved Døren og regnede paa Tavle.

Bagved Kateteret dukkede en lille tør Mand frem, hans Læber var saa ualmindeligt snærpede sammen, syntes jeg; han sad og skar Raagefjer til — det var endnu før vi fik disse Staalpenne. De yngste regnede højt, og deres Stemmer flød sammen til en jevn tæt Susen, som lagde sig udover hele Skolestuen.

Nicolaj og jeg havde mest Lyst til at lade Pigerne læse; det var nu især Hans Kofoeds to Pibla, Hansine og Thea, som vi tog op, de var ogsaa omtrent »læsegamle« (gamle nok til at gaa til Præst) den Gang. Vi to Horra var altid enige, ogsaa her; jeg holdt mig til

Hansine, Nicolaj til Thea. De var saadan lidt smaat Kærester med os. Hele denne sidste Vinter havde de kun kørt paa vore Kjeller, skredet paa Is med os om Aftenen, naar vi kunde se vort Snit til at stikke hjemmefra — og nu havde vi lige endt Overhøringen og begyndt at snakke lidt med dem; Hansine var altid saa »gavljivæjtu«, hun vilde have os med ned til Anders Kjinas og bræge udenfor Vinduerne, saa troede den gamle, at det var hendes Faar, som kom hjem fra Marken, og kom saa ud og raabte: »Mette, Mette —«.

Da standsede den jevne Susen i Stuen, og vi saa forskrækket op. Der var en, som havde taget i Døren, og som nu kom ind.

Alle vi Børn kiggede hen paa ham. — Det var en Mand. Han havde sat Træskoene udenfor og gik paa Hosesokker frem mellem Bordene hen mod Kateteret.

Læreren saa op og sagde: »Kom bare nærmere, Anders Kure«.

Anders drejede Huen mellem Hænderne og svarede: »Jeg var ellers inde hos Madammen, men hun sa', jeg skulde gaa ind til Dem«.

»Ja, kom du kun herhen, det var jo det Skifte, du skulde ha' istand«.

— Efter at have gloet lidt paa Manden og kigget lidt i hinandens Tavler, begyndte de igen at tage fat dernede ved Døren. Nicolaj lo hen til Thea og sagde: »Det er jo ikke andet end en Mand, der vil ha' noget skrevet«.

Læreren var den eneste Prokurator i vor lille By, og Folk søgte ham næsten daglig for at blive hjulpede med deres Skifter, Skøder og Obligationer, og det paa Skolen, der var de sikre paa at træffe ham, ellers var han ude i Landet paa Forretninger.

En af de stora Horra spurgte om Lov til at gaa ud, og det fik han. Anders Kure famlede sine Papirer frem af Inderlommen og lagde dem op paa Kateteret. — Læreren tog et rent Ark ud af Skuffen, og snart begyndte hans Raagefjer at ile ned ad Papiret, for skrive, det kunde han, saa baade Skipperne og Bønderne korsede sig. »Det var dog en svær dygtig Skolelærer —«, det var de alle enige om.

Anders stod helt andægtig og foldede Hænderne. Saa rykkede det igen i Døren, og den Horra, der havde faaet Lov til at gaa ud, kom sturtende ind og raabte: »Niels Jørn lodser her ind ad med en finsk Bark, jeg saa ham oppe fra Skolebakken«.

Læreren smed Fjeren og raabte: »Det er da vel aldrig sandt, Horra?«

»Jo min Salighed er det sandt«, svarede denne. Det var nu saadan af bar Ivrighed, han bandte. »Hans Kofoed saa det med«, tilføjede han bekræftende.

»Ja, saa er det bedst vi kommer ud og ser efter ham«, sagde Læreren og rejste sig.

Yngste Klasse var allerede lø-

bet, nogle af dem faldt over Anders Kures Træsko, som stod udenfor Døren. Vi andre stormede bagefter, Anders og Læreren kom sidst; denne havde først lagt Papirerne ned i Skuffen og taget Nøglen med. Vi Bælla sturtede ned gennem Byen, saa Træskoene røg os om Ørene, raabende: »Niels Jørn lodser!« — Og der kom Liv i Byen. Folk raabte til os: »Hvad er det for en?«

»En finsk Bark.«

»Aa, for Fanden, har han ikke kunnet faa fat i en bær.«

»Den har naturligvis Tømmer i sig.«

Alle skyndte sig ned paa Havnen og ud paa Skærene for rigtig at faa Kig paa den. Ja, her saa vi den saadan en lille Havmil ude i Søen under et svært Pres af Sejl. Det stod med Paalandsvind, men var ellers pænt, stille Vejr, saa der næsten ikke stod nogen Sø paa Klipperne.

»Det er ellers en svær ny Skude, den«, brummede en gammel Fisker.

»Aa, den er sgu ikke for god

til det«, svarede en anden, »de Finner er jo kuns bestemte til det samme.«

Niels Jørns Kone skød sig nu gennem Sværmen hen til Stedet, hvor Majnjana stod. Hun var en svær agterbred Madam, »en hollandsk Kuf«, som Manden sagde.

»Nu har du jo snart Manden hjemme igen«, sagde en.

»Ja, det har jeg jo, men det er en svær simpel en, han kommer med«, svarede hun.

»Ja, ja, men man maa jo ta' til Takke«.

»Ja, gu maa man det, Anders Kjina«, sagde hun; »men en Messinafarer havde dog været bedre«.

»Ja, akkurat sku; men man kan da ikke komme i Himmerige hver Dag, nej gu om man kan«, svarede Anders og spyttede Skraaen ud for at tage sig en frisk.

Byens eneste kongelige Embedsmand, Told-, Politi-, Borg- & Postmester, kom gaaende.

»Hvad er her paa Færde, Folkens«, spurgte han.

»Niels Jørn lodser!« raabte vi (fortsættes paa Bagsiden)

Nu kommer Ønskesedlerne igen, og allesammen er de alenlange — fra Børn og Kone, og fra den og den... man havde ikke ventet sig saa mange. Men Konen stoler paa, hvad man har sagt i fordums Tid: Dit Ønske er min Vilje! og Børnene har en paa Sinde lagt, at man skal altid glæde sin Familie.

Hvad skal man sige til det? Nej man maa med frejdigt Hjerterømme Portemonnæen til Fryd for Konen og de kære smaa... og ærlig talt, hvad skal man ellers me'en? Men derpaa skal man til at købe ind og vandre rundt, belæst som et Æsel. Og Tanken om det fylder alt mit Sind med ubeskrivelig og navnløs Ræ'sel.

Og naar Familien saa kommer hen (naar først jeg deres Ønsker har erfaret) og spørger, hvad jeg ønsker mig igen, jeg tvivler ej et Øjeblik om Svaret. Jeg sammenfatter mine Ønskers Sum simpelt og bramfrit i den ene Sætning: Jeg ønsker mig — en Smule Pusterum, eller dog noget hen i samme Retning.

Chr. Stub Jørgensen

Herrerne

har altid Brug for

fikse moderne Slips,
et moderne Halstørklæde,
varme moderne Handsker

Damerne

ønsker meget gerne

moderne pænt Undertøj,
moderne pæne Strømper,
moderne Handsker, Halstørklæder

De gode Kvaliteter — og til de rigtige Priser —
sælges i

Nordlandets Handelshus

Nedennævnte Forretninger holder aabent til Kl. 20 hver Søg-
nedag fra Fredag den 17. til Onsdag den 23. incl.
Søndag den 19. holdes aabent fra Kl. 14-19.
Juleaftensdag lukkes Kl. 14.
I Dagene mellem Jul og Nytaar lukkes Kl. 15 (ogsaa Nyt-
aarsaften.)

Nordlandets Handelshus — Produktet — P. C. Holm —
Magasin du Nord — Allinge Messe — Allinge Boghandel
Conrad Hansen — Kiosken — Prima* — Papirhandelen* —
Slagter Remer* — Allinge Brugsforening — All. Smørfor-
syning — Jens Hansen — Svend Hansens Viktualieforret-
ning* — Carl Larsen, Vestergade* — Lillian Clausen*

De med * mærkede Forretninger holder ikke aabent om
Søndagen.

TEJN

Sør Deres Indkøb af

Julegaver

samt alt i Kolonial og Isenkram hos

Karl Ipsen, Tejn

Telefon 181u

Gode Kogearter . Riserstatning

Kom ind og se Juleudstillingen
og De finder nok den rette Julegave

Legetøj . Skøjter og Ski . Julelys og Juletræpynt

Axel Mogensen. Tejn

Lad Deres Tøj rense og presse til Julen -

Hel Habit kun 3,25

Kemisk rensat 8,75

Deres Tøj bliver som nyt ved at lade det vende

K. V. LUND

Skrædder . Tejn

NB. Tøj, indleveret til kemisk Rensning, leveres paa ca. 6-8 Dage

Gør Deres Juleindkøb hos vore Annoncører

Trykt og udgivet af Bogtrykker A. Gornitzka, Allinge, Telefon 74

Metal Rammer
i smukt Udvalg
Rammelister

Billeder indrammes . Keramik

Fotograf Alfr. Kjøller

Telefon Allinge 4

Køb altid det bedste

køb i Humledal

Aage Funch . Telefon Rø 61

Byens bedste
Brød og Kager

faar De hos

Bager Hald

**Til Jul
som til Hverdag**

Altid 1. Kl.s
Kød og Paalæg
samt prima
Gæs og Ænder

**Kaj Jensens
Slagterforretning All.**

Julegaver

Guld . Sølv . Plet . Rustfrit Staal
Bronce . Alabast

CONRAD HANSEN

Allinge Telefon 140

Jule-Bordets Midtpunkt

Det hjemmelavede Paalæg fra

Sv. Hansen

Dina Sørensens Eftf. Telf. Allinge 38

1. Kl.s Reparationsværksted
Akkumulatører oplades

*
Pladespillere
Støjskærmede Antenner

*
Batterier til alle Formaal
Elektriske Barbermaskiner
Lommelygter m. m.

Julegaven
til hele Familien

Er Deres Modtager velegnet til at møde de
specielle Krav, som Aflytningen af Stationerne
i Radioæteren for Øjeblikket stiller, eller træng-
er den til „Afløsning“?

De kan trygt henvende Dem til mig. Se og
hør en af de nye Modeller, fuldstændig uden
Købetvang.

Ratebetaling indrømmes

Alle Mærker føres

Nordbornholms RadioService

Ove A. Pedersen . Telefon Allinge 120

*Magasin
du Nord*

★ Kom ind og se!

Med Julen

falder Tankerne paa Julegaverne, som vi alle meget nødig vil undvære. Selv om vi ikke i Dag kan være saa velassorterede som tidligere Aar, da vil De alligevel hos os finde mangfoldige Ideer til Julegaver til overkommelige Priser, og det vil glæde Deres nærmeste.

Fritz Reusch

Telefon 5

Allinge

**Køb Juletræet og
Juleblomsten
hos**

Svend Førgensen

**Klaver-
Undervisning**

Elever modtages
Begyndere saavel
som Viderekomne

Pianistinde

Lillian Sindorf

Telf. Sandvig 7x

Gudstjenester

Allinge Kirke Juleaften Kl. 16,30.
Juledag Kl. 10. 2. Juledag Kl. 14***
Nytaarsaften Kl. 23,15. Nytaarsdag
Kl. 14*** Søndag 2. Jan. Kl. 10***

Olsker Kirke Juleaften Kl. 15. 1. Ju-
ledag Kl. 10. 2. Juledag Kl. 14.
(Familiegudstjeneste) Nytaarsdag
Kl. 10*** Søndag 2. Januar Kl. 14.

Tejn Kirke Juleaften Kl. 17. 1. Ju-
ledag Kl. 14. 2. Juledag Kl. 10***
(Familiegudstjeneste) Nytaarsdag
Kl. 14. Søndag 2. Januar Kl. 10***

*** Altergang

Juleblomster

Julekranse

C. Jensen

Allinge Telefon 41

Til Foraaret 1944

Vi har alvorlig Henstilling fra L. Dæhnfeldt, Odense, om at indsende Bestillinger paa

Kløver-, Græs- og Roefrø

inden Nytaar for derved at sikre det mest værdifulde Frø. Bestillingslister med Priser er undervejs.

Ligesaa maa vi henstille til vore Kunder om at gøre Bestilling snarest af

Kali- og Salpetergødning

alt paa Grundlag af Køb i foregaaende Aar. Om Priserne ved vi intet præcis, men antagelig omtrent som forr. Sæson.

Nordlandets Handelshus

Det store Udvalg af Varer forefindes ikke mere, men for at glæde Børnene og gøre Julebordet festligt har vi samlet gode Ting af Konfekt, Sukkervarer, Bolcher m. m.

Mange Nyheder til Juletræet

Julelys, Pyntelys, Kertelys, Juletræslynt. Lysholdere, Knallerter, Fehaar, Kugler. Papir-Servietter, Duge og Gardiner samt Træ-Legetøj til Børnene.

Vi indbyder til Besøg i Forretningen og vil gøre os megen Umage for at betjene bedst muligt.

Nordlandets Handelshus

★
★

Mælk
Fløde
Smør

**Mejeriet
Kajbjerggaard**

En brugt
Kakkelovn sælges

Bladets Kontor anv.

Julens GAVE
til Hjemmet finder
De bedst hos

Install. S. Aa. Andersen

Kirkegade 5, Allinge Telf. 101

Nyheder i

Lysekroner, Lampetter,
Bord- og Læselamper m. m.

Lys

Kraft
Varme

Aarets Bornholmer-Roman

Carl J. E. Aakerlund **Øg Lyngen den veg**

Er for enhver Bornholmer en kærkommen Julegave. Pris Kr. 4,50

Nye Sendinger

Amager-Hvidkaal og Rødkaal samt
rigtig JULE-KLIPPISK

Langelands Spiseæbler. 1. Sortering af
Cox Orange, rød Pigeon, Mathilde samt
gode Madæbler sælges til de gældende
Maksimalpriser.

Nordlandets Handelshus

Hatte og Huer til rimelige Priser

Stort Udvalg i Skindhuer
Skindarbejde udføres,
ogsaa Teddypelse.

Thora Pedersens Modeforretning

Et Par Ski som Julegave

hvad mener De om det?

Vi har Lager af 1. Kl.s Skilængder og Tilbehør
Bestil dem i god Tid til Julen.

Kofoed & Mortensens Byggeforretning

Telefon Allinge 77 og 79

Juleklokken

Det ringer til Fred —
det ringer til Jul —
og Mindet saar sine Kærner,
de spirer saa stille
i Nattens Skjul
under de evige Stjerner.

Det ringer i Kvæld —
luk Tonerne ind,
de løfter fra Slidet og Sorgen;
Barnet, der gemmer sig
dybt i vort Sind,
vaagner hver Julemorgen.

Det ringer til Fred —
over Saar og Savn,
til Smil hos dem, der vil græde,
nævner vi Julens jublende Navn,
fyldes vor Sjæl af dens Glæde.

Det ringer til Jul —
i en Solhvervstid,
der varslar om Spirers Vrimmel,
over de ensomme Hjerters Strid
hvælver Julen sin Himmel.

Joachim Katstrup

Niels Jørn lodser

(fortsat fra Forsiden)

Børn, saa det skingrede efter.

Et Par af Byens Købmænd gik
hen og snakkede med ham. Snart
efter gik han igen, idet han sagde:
»Ja, saa er det vel bedst, jeg gaar.«

»Gaa De kun,« blev der svaret,
»der bliver ikke meget af denne
Gang, det er jo kuns en Finne;
men noget bliver der jo altid til
os alle.«

»Ja Gud ske Lov for det,« mum-
lede hele Byens »Mester« og for-
svandt.

Der mindskedes Sejl ude paa
Barken, og den var nu kommen
helt ind under Land.

»Hvor tror I, han vil sætte
den?« var der en, der spurgte.

»Han plejer jo altid at tage den
henne under Prinseskæret.«

»Ja, bare han nu kan rigtig
lægge den til.«

»Det er der ikke noget i Vejen
for, naar hun kuns ikke gi'r sig
til at friske mere, for saa kommer
sku Havet og snyder os for vor
Part.«

Der blev igen mindsket Sejl,
og den gik for et Par Undersejl,
man kunde nu tydelig se en svær
Skikkelse, der stod til Rors og
spændt saa ind imod Land. For-
samlingen herinde havde hørt op
med at tale, alle stod tavse, An-
sigtstrækkene vare spændte og
forventningsfulde. — De fleste af
Mandfolkene havde gravet Hæn-
derne ned i Bukselommerne. —
Skuden tørnede; den gav sig i
alle Fugerne — og der gik som
et Ryk gennem Mænd og Kvinder
paa Land. Den skurede over, kom
nærmere ind og tørnede nu for
anden Gang og stod fast. Masterne
gik over Bord. Der gik lige som
et Befrielsens Suk gennem hele
Forsamlingen. Vi Horra brød ud
i et skingrende Hurra.

»Lad os saa alle i Guds Navn
komme i Baadene og ud til dem,«
sagde Jens Holm, han var For-
bjerger.

Vi Bælla holdt Fridag den Dag,

Køb Deres Julegave i

Allinge Messe

En god Julegave

finder De altid hos

CARL LARSEN

Skotøj

Vesterg., Allinge, Tlf. 104

Køb gode og nyttige Julegaver i

Jens Hansens Manufakturhandel

Husk det bedste Brød faas i

Melchior Hansens

Bageri & Konditori

Telefon Allinge 11

Allinge Boghandel

ved Havnen

Mangler De en Julegave, da se ind til
os. **Bøger og Papir, Lædervarer, Galanteri**
Fyldepenne, Stentøj, Legetøj, Spil.

Det er ikke for sent at blive Medlem af vor Læsekreds

Den gode og praktiske Julegave er

Skotøj

fra L. Larsens Skotøjsforretning

Skolegade

for det skete ikke hver Dag, at
Niels Jørn „lodsede“; men gjorde
han det, ja saa var der Fest over
hele Byen.

Saadan omtrent fortalte den
gamle Per Lyster mig, mens vi
en Dag sad sammen paa „Majn-
jabæjnkijn.“ — „Men kunde det
virkelig gaa, saadan at sætte Sku-
derne ind paa Land?“ spurgte
jeg tvivlende.

„Om det kunde!“ gentog Per
Lyster indigneret, „ja midt om
lyse Dagen. Nu sker det kun ved

Nattetid, at de saadan kommer
til at lodse, og saa faar Taagen
Skyld. — Nej, pøj, den Telegraf
har vor Herre bestemt ikke skabt,“
lagde Per Lyster arrigt til.

Damehaffe

Pænt Udvalg

Rimelige Priser

Benyt Købekortene

Æsken, Pilegade 2

Fine Julestæge og fint Julepaalæg

Prima Ænder og Gæs. Bestil i god Tid
den Stæg, And eller Gaas De skal have.

W. Rømers Slagterforretning

Telf. Allinge 118 og 136

Gør Deres Indkøb af

Brød og Kager

i Th. Andersens Bageri, Sandv.

Altid 1. Kl.s Varer. Bringes overalt

Julekort, Almanakker, Julehefter

Legetøj

Lædervarer, Brevpapir i smukke Pakninger

Papirhandelen, Kirkepladsen

Forretningen er ikke aaben om Søndagen

Som Julegaver:

Parfumer og
Eau de Cologne i alle Prislæg
Barbersprit, Sæbe, Pudder m. m.
Isenkram, Glas, Porcelæn

Julelys og Pynt

Prima

Tænk paa Julefrokosten

*Ogsaa i Aar skal De servere
et lækkert Frokostbord*

Kom ind og se mit store Udvalg i
lækkert hjemmelavet Paalæg og Salater af ægte Mayonaise
Altid friske Varer

De bliver tilfreds, naar De handler hos

Lillian Clausen, Lindeplads

RADIO

De sidste Modeller i Radioapparater
Radio-Reparationer udføres
uanset hvor Apparatet er købt
15 Aars Erfaring som Radiotekniker

Allinge Radioforretning

William Lind, exam. Radiotekniker

